

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygıyla dilerim. 09/06/2004

Muharrem DOĞAN

Mardin Milletvekili

2.- Avni DOĞAN	Kahramanmaraş Milletvekili
3.- Mehmet PARLAKYIGİT	Kahramanmaraş Milletvekili
4.- Necati UZDİL	Osmaniye Milletvekili
5.- Ahmet YILMAZKAYA	Gaziantep Milletvekili
6.- Osman ASLAN	Diyarbakır Milletvekili
7.- Dursun AKDEMİR	İğdır Milletvekili
8.- M. Vedat MELİK	Şanlıurfa Milletvekili
9.- Muhsin KOÇYİĞİT	Diyarbakır Milletvekili
10.- Selahattin DAĞ	Mardin Milletvekili
11.- Mehmet ÖZYOL	Adıyaman Milletvekili
12.- M. Fehmi UYANIK	Diyarbakır Milletvekili
13.- Mustafa ÇAKIR	Samsun Milletvekili
14.- E. Safder GAYDALI	Bitlis Milletvekili
15.- Şevket GÜRSOY	Adıyaman Milletvekili
16.- Mehmet ÖZTEK	Şanlıurfa Milletvekili
17.- Sabahattin CEVHERİ	Şanlıurfa Milletvekili
18.- Mahmut DÜRDÜ	Gaziantep Milletvekili
19.- İbrahim Hakkı BİRLİK	Şırnak Milletvekili

20.- Ahmet UZER	Gaziantep Milletvekili
21.- Mahmut KAPLAN	Şanlıurfa Milletvekili
22.- Mahmut Uğur ÇETİN	Niğde Milletvekili
23.- Muzaffer KÜLCÜ	Çorum Milletvekili
24.- M. Sefa SİRMEN	Kocaeli Milletvekili
25.- A. Sırrı ÖZBEK	İstanbul Milletvekili
26.- Halil TİRYAKİ	Kırıkkale Milletvekili
27.- Muharrem ESKİYAPAN	Kayseri Milletvekili
28.- Mehmet TATAR	Şırnak Milletvekili
29.- Hüseyin ÖZCAN	Mersin Milletvekili
30.- Ferit Mevlüt ASLANOĞLU	Malatya Milletvekili
31.- Orhan Ziya DİREN	Tokat Milletvekili
32.- Muharrem KILIÇ	Malatya Milletvekili
33.- Ersoy BULUT	Mersin Milletvekili
34.- Yücel AKTANTAŞ	İğdır Milletvekili
35.- Erol TINASTEPE	Erzincan Milletvekili
36.- Abdulaziz YAZAR	Hatay Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Temel hedefi, Güneydoğu Anadolu Bölgesi halkının gelir düzeyi ve hayat standardını yükselterek, bu bölge ile diğer bölgeler arasındaki gelişmişlik farkını ortadan kaldırmak, kırsal alandaki verimliliği ve istihdam imkanlarını artırarak, sosyal istikrar, ekonomik büyüme gibi milli kalkınma hedeflerine katkıda bulunmak olan GAP projesi, çok sektörlü ve entegre bir proje olarak, Türkiye'nin en büyük bölgesel kalkınma projesidir.

Geçmiş 1930'lu yıllarda başlayan "Keban Projesi"ne kadar uzanan bu büyük, Kalkınma Hamlesi, 1970'li yıllarda Fırat ve Dicle nehirleri üzerindeki sulama ve hidroelektrik amaçlı projeler olarak amaçlanmış, 1977 yılında "Güneydoğu Anadolu Projesi" olarak adlandırılmaya başlanmıştır. 1980'li yıllara gelindiğinde ise çok sektörlü, sosyo-ekonomik bir bölgesel kalkınma programına dönüştürülmüştür.

1988 yılında da Kuruluş amacı; GAP projesi kapsamına giren yörelerin süratle kalkındırılması, yatırımların gerçekleştirilmesi için; plan, altyapı, ruhsat, konut, sanayi, maden, tarım, enerji, ulaştırma ve diğer hizmetleri yapmak veya yaptırmak, yöre halkının eğitim düzeyini yükseltmek için gerekli tedbirleri almak veya aldırarak, kurum ve kuruluşlar arasındaki koordinasyonu sağlamak olan, Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı 15 yıllık bir süre için 388 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuştur.

GAP projesi 1989 yılında tamamlanan GAP Master Planı ile çok sektörlü entegre bölgesel kalkınma projesine dönüştürülmüş, enerji ve sulama amaçlı yapılara paralel olarak, tarımsal ve sınai kalkınma, kırsal-kentsel altyapı, ulaşım, eğitim, sağlık vb. alanlardaki gelişme birbirleriyle ilişkili projeler olarak ele alınmıştır. Bu Projenin makro çerçevesi 27.6.2000 tarihli 8. Beş Yıllık Kalkınma Planı ile belirlenmiş ve 2010 yılına kadar projenin tamamlanması amaçlanmıştır.

388 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede 6 ili kapsayacağı öngörülen Proje, günümüzde idari yapıda meydana gelen değişiklik sonucu, yeni kurulan Batman, Şırnak ve Kilis illerini de coğrafi kapsamına almıştır.

GAP Master Planının proje için 1990-2005 dönemi sonu itibariyle belirlediği hedef ve büyüklüklere ulaşabilmek için yapılması öngörülen toplam kamu yatırımlarının finansman ihtiyacı 2004 yılı fiyatlarıyla 31 Katrilyon 902 trilyon 54 milyar TL. dir. 2003 yılı sonuna kadar ise tahmini olarak 16 katrilyon 612 trilyon 374 milyar TL harcama yapılmış ve nakdi gerçekleşme yüzde 52.1 düzeyine ulaşmıştır. GAP projesinin sektör bazında yatırım gerçekleşme oranları; 2003 sonu itibariyle, enerji yatırımlarında yüzde 80.3, Tarım sektöründe yüzde 21.1 olarak gerçekleşmiştir. Görüldüğü şekliyle, entegre bir proje olarak öngörülen projenin enerji sektörü dışındaki alanlarda gerçekleşme oranları çok düşük kalmıştır. Enerji sektörü dışında kalan sektörler itibariyle daha yapılacak çok iş bulunmaktadır. Mevcut yatırımlar itibariyle Projenin gerçekleşme oranı öngörülenin

yarısı düzeyindedir. 388 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye göre GAP idaresinin görev süresi 15 yıl olarak öngörölmüştür ve 6 Kasım 2004 tarihi itibariyle Idarenin görevi sona erecek, bütün kadroları da lağvedilecektir. 15 yıllık sürede ancak yarısı oranında yatırım gerçekleştirilen Projenin, kalan bu süre içerisinde; mevcut kaynaklarla tamamlanması mümkün değildir. Bu nedenlerle, ilave süreye ve kaynağa ihtiyaç bulunmaktadır.

Gelecek kuşaklar için kendilerini geliştirebilecekleri bir ortam yaratılmasını amaçlayan, sürdürülebilir insani kalkınma felsefesi üzerine kurulu, kalkınmada adalet, katılımcılık, çevre korunması, istihdam, mekansal planlama ve alt yapı geliştirilmesi temel stratejilerine sahip projenin tamamlanarak, Ülkemizin yüzakı olabilmesi için, GAP idaresinin görev süresinin 15 yıl yerine 25 yıl olarak revize edilmesi, AB hedefleri ile de örtüşen bir zaruret olarak görölmektedir. Kanun Teklifi bu amaçla hazırlanmıştır.

Ayrıca, GAP İdaresi Başkanlığının Merkezinin, projenin uygulama yeri olan Güney Doğu Anadolu Bölgesine naklinin yapılması; bölgenin ihtiyaçlarının yerinde karşılanmasında yaşanan, yönetim mahsurlarını da ortadan kaldıracaktır. Bu yönde bir değişikliğin yapılması da Projenin hızlandırılmasında faydalı olabilecektir. Bunun da gözden geçirilmesi uygun olacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1.- Teklifin 1 inci maddesi ile 388 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci ve 13 üncü maddelerinde geçen “onbeş” ve “15” ibarelerinin “yirmibeş” olarak değiştirilmesi öngörülmektedir. Böylece, GAP idaresinin görev süresinin 15 yıl yerine yirmibeş yıla çıkartılması, İdarenin kadrolarına ilişkin yapılan değişiklikle de, personelin kadrolarının süresi 25 yıla uzatılmaktadır.

MADDE 2.- GAP Projesi kapsamında bulunan illerin idari yapısının değişmesi nedeniyle, yeni kurulan iller de kanuni olarak proje kapsamına alınmakta, coğrafi alan ve kanuni kapsamın aynı olması öngörülmektedir.

MADDE 3.- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4.- Yürütme maddesidir.

GÜNEYDOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ
TEŞKİLATININ KURULUŞ VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN
HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TEKLİFİ

MADDE 1.- 27.10.1988 tarihli ve 388 sayılı Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci ve 3 üncü maddelerinde geçen “onbeş” ve “15” ibareleri “yirmibeş” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2.- Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinin (a) bendine “Sırt” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Batman, Şırnak, Kilis” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 3.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

